

Retning som nu, maa man være forberedt paa, at lignende Foranstaltninger ville blive indførte for Handel og Skibsart, og være forberedt paa at træffe Forholdsregler derimod. Heldigvis staa vi dog ikke endnu overfor noget Saadant, som man forhøjbentlig maa forstaaes for at opleve. — Det 3die Hovedprincip, som ligger til Grund for Lovforslaget, gaar ud paa dels en Lettelse for Industrien ved Frigivelse af Raastoffer og Hjælpstoffer, dels en Lettelse for Befolkningen ved en Omlægning af Statterne paa en saadan Maade, hvorpaa det er nemmest og bekvæmest at bære dem, dels endelig en Simplificering af Toldtarifsen. Betydningen af disse tre Punkter er man vistnok i den Grad enig om at anerkende, at de ikke bør give Anledning til synderlig Diskussion; men jeg maa dog bemærke, at Tanken om at give Hjælp- og Raastoffer frie er temmelig vag til dens Gjennemførelse fordrer en bestemt Definition af, hvad der skal forstås ved Raastof. Hvad der er Raastof for den ene Produktion, er jo et færdigt Produkt for den anden. Guder for Exempel ere et færdigt Produkt for Slagteren, som afleverer dem til Garveren, men for Garveren ere de Raastof. Garveren producerer Væder, som han afleverer til Stomageren og Sadelmageren. For ham er altsaa Væderet et færdigt Produkt, medens det er Raastof for Stomageren og Sadelmageren. Saaledes fortsætter Bevægelsen sig igjennem en hel Række. Jeg skal nævne et andet Exempel: Papisir. For Stovbrugereren er Træet det færdige Produkt, som han afleverer til Træmassefabrikanten. Denne sliber Træet og afleverer den flæbne Træmasse, som for ham er det færdige Produkt, til Papisirfabrikanten, for hvem den bliver et Raastof. For Papisirfabrikanten er Papisiret det færdige Produkt, men det bliver Raastof for Bogtrykkeren og Bogbinderen o.s.v. Vil man nu ophæve Told paa Raastoffer, maa man altsaa gjøre sig klart, hvad der forstås ved Raastoffer, thi ellers kan det føre til, at man overlægger en Industri for at hjælpe en anden, og det kan jo ikke være Menningen. Der møder her en hel Mængde Skjær, som det er meget vanskeligt at krydse sig klar af. Jeg tror imidlertid, at den høitærede Finanzminister i det Hele har været ganske heldig i saa Henseende. Tilfældigvis er jeg dog stødt paa en lille Industri, som imidlertid ikke har væsentlig Betydning, hvor den høitærede Minister er gaaet den modsatte Vej, idet han vil sætte Glasliberens Raaprodukt i samme Sats som det færdige Speilglas, saaledes at Glasliberen kommer til at betale omtrent

det Dobbelte af den Told, som den fremmede Speilglasfabrikant har at betale. For det Første frigjør man altsaa ikke Glasliberens Raaprodukt, og for det Andet borttager man ikke blot enhver Beskyttelse for den indenlandske Industri, men beskytter ogsaa den fremmede Industri her i Landet. Jeg tror, at naar man vil skrive en Toldlov, bør man kun tage Opportunitets-hensyn, men ikke fortabe sig i Theorier, Doktriner eller Systemer saaledes, at man forlanger, at det ene skal gribe nøiagtigt ind i det Andet. Man skal for de enkelte Positioner kun stille de Krav, som i ethvert konkret Tilfælde kunne opfyldes. Jeg kan ikke her negte mig den Fornøielse at omtale, hvorledes man kan komme fra det, naar man, som det skete i Folkethinget i Foraaret, opstiller saadanne Theorier som den, at Toldens Størrelse skal staa i et rimeligt Forhold til Værenes Pris. Siden Thinget var samlet i Foraaret, er der jo indtraadt en Bevægelse i en vigtig Handelsartikel, nemlig Sukker, som tydelig demonstrerer, hvad det fører til i det virkelige Liv at holde sig til saadanne Theorier. Sukkeret, som paa Verdensmarkedet stod i 13 sh., steg til 28—29 sh., og er siden faldet 11 sh. Forholdet er altsaa, at det er steget fra 100—220 og faldet til 85. Det er let at se, at hvis man i et givet Øieblik, da man fastlægger Toldtarifsen, tager altfor stærkt Hensyn til vedkommende Væres Værdi, vil man let komme til det Resultat, at den inden ret lang Tid staaer i absolut Misforhold dertil. Det er navnlig Tilfældet, naar Toldtarifsen fastsættes for en længere Aarrække, hvad den sandsynligvis vil blive, hvis man overhovedet kommer til at fastsætte en ny Toldtarif; den nuværende Toldtarif har jo været gjældende i et kvart Aarhundrede. Om den næste vil komme til at gjælde fuldt saalænge, veed jeg ikke; men at den vil komme til at gjælde saa længe, at Værenes Pris vil stige og falde mange Gange, inden den opføres at leve, tror jeg er sikkert. Derfor har man ogsaa i Udlandet i de senere Aar ikke taget Hensyn til Doktriner eller Theorier. Man har ligefrem bidt Hovedet af dem, ikke taget Hensyn til dem, men taget rent egoistiske Hensyn til, hvad der i Øieblikket passede bedst og var mest fordelagtigt for Landet selv. Sværig for Spenfjerne og Tydsfland for Tydskerne — det har været Løsenet og Ledestjernen for de Forandringer i Toldtarifsen, der ere skete i de senere Aar. Her i Landet er man endnu ikke kommen saavidt, at man tør forlade de gamle Frihandels-theorier, hvorpaa man saa lang Tid — jeg selv inklusivt — har levet. Man